

Кілька тижнів тому вся країна напружено стежила з телевізійних новин за героїчним протистоянням екіпажу морського тральщика "Черкаси", який виявився найстійкішим з усіх українських бойових кораблів, що перебували на території Криму і якого останнім захопили російські окупанти. Попри те, що його заблокували на озері Донузлав затопленими кораблями, команда тральщика понад 20 днів тримала оборону і двічі намагалася прорватися з блокади. А під час штурму відважний екіпаж, під прицілами снайперів, до останнього відбивав спроби висадки на корабель російського спецназу. І лише, коли росіяни своїми гранатами пошкодили гвинти і тральщик втратив хід, нападникам, за допомогою двох бойових вертольотів Мі-35 та трьох швидкохідних катерів, таки вдалося висадитися на борт "Черкас". На щастя, ніхто з українських моряків не постраждав, хоча російські військові обстрілювали корабель зі стрілецької зброї.

Зстор.

МАТРОС ІЗ ВІДВАЖНОГО КОРАБЛЯ "ЧЕРКАСИ"

рили, що будем йти на Одесу. Однак, натомість, зверху надійшов зовсім інший наказ – повернутися назад на базу. Цього явно помилкового рішення ніхто не розумів, адже тоді ще не було заблоковано вихід з бухти і всі наші кораблі мали можливість покинути Донузлав. Та наказ є наказ, тож мушили його виконувати. На причалі, коли ми, за командою, зійшли на берег, то командир бригади пояснив, що це були звичайні навчання. Мовляв, ви молодці, впоралися з цим завданням... А на другий день росіяни затопили свій буксир "Очаків" на виході з озера,

мовився. Своїми ж силами усунути перешкоду, як ми не намагались, не получалось. На додачу всьому, над нами почали ще й зависати російські вертольоти та прибули їхні снайпери, які взяли нас на приціл. І, щоб зберегти екіпаж, наш командир наказав відрубати троси і відійти назад в Донузлав. На той час в озері з наших кораблів не захопленими залишилися тільки "Черкаси" та великий десантний корабель "Костянтин Ольшанський". Невдовзі і його захопили, оскільки половина команди покинула судно і не було кому їм управляти. До речі, з нашого корабля 12 чоловік: два офіцери, один мічман та 9 матросів, також не захотіли продовжувати службу і, розірвавши контракт, ще раніше зійшли на берег. Силою їх ніхто не тримав. Зате, згодом до нас приєдналося троє матросів із захопленого росіянами тральщика "Чернігів". Таким чином, під українським прапором залишився лише наш корабель "Черкаси" з командою 52 чоловіки. Аби не дати себе захопити, ми весь час маневрували, а вночі кидали світло-шумові гранати за борт, щоб нападники не могли підійти на своїх катерах. Також нам допомагали кримські татари, які підвозили нам

нападникам, за допомогою гранат, вдалося пошкодити гвинти нашого корабля і він втратив хід. Після цього командир наказав всім загерметизуватися всередині, бо на палубу вже почав висаджуватися російський спецназ, а сам розпочав переговори з їхнім начальником. Він домовився, щоб під час захоплення екіпаж не постраждав, а ще – щоб український прапор ВМС не спускали, поки ми не зійдемо на берег. З поваги до нас (росіяни були вражені, як ми достойно оборонялись і чинили опір), свій трикоleur вони підняли поряд з нашим прапором. Своім ходом "Черкаси" йти вже не міг, тож його до причалу відтягнув буксир, де нам дали 20 хвилин на збори. Покидали ми свій корабель зі сльозами на очах, прощалися один з одним, з командирами, а свій прапор забрали з собою...

- Страшно було, як штурмував спецназ Ваш корабель? – не втримуюсь, щоб не запитати у свого співрозмовника.

- Страшно було значно раніше, коли все тільки починалося, а при штурмі, звикнувши протягом всіх цих довгих і тривожних днів, ми вже були готові до всього...

У складі цього героїчного екіпажу був і наш земляк, старший матрос-контрактник Василь Барабаш із села Локниця, який нещодавно повернувся на свою малу батьківщину. Тож, ми зустрілися з ним у нього вдома і попросили розповісти про ті події, безпосереднім учасником яких йому довелося бути.

Контрактником ВМС України Василь став на початку минулого 2013 року, після закінчення Локницької ЗОШ I-III ст. та затим – Рівненського коледжу, де він здобув спеціальність "електромонтер". А на контрактну службу його,

щика налічував 70 чоловік. Перші два місяці, поки "Черкаси" в авральному порядку готувався до виходу в море,

щоб ми не змогли вийти в море. І хоч прохід для цього все ще залишався, проте наказу вийти в море нам так і не було...

так би мовити, вмовили у Дубровицько-Зарічннському райвійськкоматі, до якого він був приписаний і саме проходив призовну медичну комісію. У числі інших можливих варіантів проходження служби за контрактом йому було запропоновано і несення її на військовому кораблі. Зваживши всі "за" і "проти", хлопець погодився і обрав саме службу на флоті, заключивши трирічний контракт. Зі слів Василя, на такий його вибір, безперечно, вплинуло те, що його батько і його дід теж були моряками. Зокрема, батько – Анатолій В'ячеславович, у свій час, служив строкову підводником на Північному флоті, а дід В'ячеслав Дем'янович – на надводному кораблі Тихоокеанського флоту. Тож, заручившись їхньою підтримкою, він, можна сказати, продовжив і розширив морську родинну династію - став матросом-контрактником Чорноморського флоту України.

- Служити я потрапив у Севастополь, на морський тральщик "Черкаси" – корабель протимінної оборони ВМС України, де я був радіотелеграфістом у БЧ-4, - розповідає Василь Барабаш. – Командував їм капітан 3-го рангу Юрій Федаш, а екіпаж траль-

я знаходився на базі нашої 5-ої бригади в Новоозерному. А вже весною, на борту тральщика, я вийшов у плавання до берегів Румунії та Болгарії, де наш корабель приймав участь у міжнародних військово-морських навчаннях "Блексіфор" разом з бойовими кораблями України, Росії, Туреччини, Румунії, Болгарії та Грузії. Загалом, рік служби пройшов у доволі розміреному ритмі, з несенням бойової вахти та виконанням різних завдань у акваторії Чорного моря. Неспокійно стало у кінці лютого 2014 року, з огляду на політичну ситуацію в Україні і, безпосередньо, в Криму, який піддався військовій анексії з боку Росії. Тривожні події невдовзі дійшли і до нашої 5-ої бригади, в котрій було оголошено бойову готовність і казарменний режим: всі члени екіпажів повинні були знаходитись тільки на території військової частини, тобто на борту судна. Затим, через кілька днів, всім кораблям бригади, до якої, крім "Черкас", входили: ще два тральщики - "Чернігів" та "Генічеськ", два десантні кораблі "Костянтин Ольшанський" та "Кіровоград", корвет "Вінниця", торпедолов "Херсон" та ракетний катер "Феодосія", наказали вийти з озера Донузлав. На рейді в морі ми простояли добу – всі гово-

і не поступило...

Тим часом ситуація з кожним днем дедалі накалювалася. За словами Василя Барабаша, росіяни позатоплювали ще кілька своїх списаних кораблів, створивши на виході з Донузлава майже непрохідну барикаду. Ще гірше було на березі – російські нападники вже почали атакувати і брати під свій контроль українські військові частини, в тому числі захопили й штаб їхньої 5-ої бригади. Дійшла черга і до кораблів. Деякі з них самі здавалися без жодного опору, розчарувавшись у діях вищого військового керівництва, яке, не віддаючи потрібних та відповідних до ситуації наказів (навіть чіткого наказу застосовувати зброю не було), фактично залишило їх напризволяще.

- Зрештою, бачачи, як росіяни один за одним захоплюють українські кораблі, а зверху не надходить ніяких вказівок і ніякої підтримки, наш командир Юрій Федаш прийняв рішення прориватися з блокади, - продовжує розповідати Василь. – Спершу ми спробували відтягти один із затоплених буксирів, але "Черкасам" забракло потужності. Тоді капітан зв'язався з командиром тральщика "Чернігів", щоб потягти разом, проте той від-

ри, які підвозили човнами продукти харчування, різну консервацію і взагалі - підтримували нас як могли, що було дуже важливо для нас в моральному плані. 23 березня ми здійснили повторну спробу прорвати блокаду, намагаючись пройти між затопленими кораблями, де залишався вузький, метрів 10-12, прохід. Це нам майже вдалося, хоч тральщик і пошкодив обидва свої борти. Але, коли залишалось пройти ще кілька метрів, підійшов російський катер і з ходу вдарив "Черкаси" у бік. Внаслідок цього тарану виникла загроза сісти на міліну і ми були змушені відійти. 25 березня росіяни в черговий раз пішли на штурм нашого тральщика - останнього українського корабля в Криму, залучивши задля цього два бойові вертольоти та 3 швидкохідних катери з групами захвату. Ми захищалися як могли: кидали світлошумові гранати, поливали нападників водою з пожежних брендспойтів, встановили димову завісу, аби завадити спецназу висадитися, а також стріляли в повітря – наказу вести вогонь на ураження у нас не було. Так само не мали такого наказу і росіяни, які теж стріляли в повітря та перед носом тральщика, як попередження. Зрештою,

- Ми за нього дуже хвилювались – практично не відходили від телевізора, дивлячись і слухаючи те, що робилося в Криму, - зізнається мама Василя – Лариса Флорівна. – І, буквально, жили тими новинами, бо ж по телефону син мало що розповідав, казав, що все нормально, щоб не переживали... Дякуючи Богу, він зараз з нами, живий-здоровий, тож навіть не хочеться його нікуди більше відпускати з дому...

Власне, чи буде він далі десь продовжувати військову службу, чи ні, сам Василь, який нині перебуває на обліку у військкоматі, ще остаточно не вирішив. Днями він їздив, на запрошення свого командира Юрія Федаша, в місто Черкаси, назву і прапор якого з честю і гордістю носив їхній морський тральщик. Під час тамтешніх урочистостей по вшануванню членів відважного екіпажу, він був нагороджений медаллю "За заслуги" та Почесною грамотою Черкаської облдержадміністрації та обласної ради. Тож, вітаємо з цими відзнаками нашого героя-земляка, який до кінця залишився вірним військовій присязі та українському народові.

Сергій ТИШКОВЕЦЬ